

BU KİTAPTA NELER VAR?

www.lisedestek.com adresinden
Hız ve Renk Soru bankaları ile
Denemelerinin Örnek PDF'lerine,
Akıllı tahta uygulamalarına
ve diğer içeriklerine ulaşabilirsiniz.

1

2

Hız ve Renk Uzaktan Eğitim
Kanalı'nda konu anlatımı ve
daha fazlasını bulacaksınız.

Hız ve Renk uygulamasından ya da
Hız ve Renk yayınları web sayfasından
soru çözüm videolarını Hız ve Renk
yazarlarından dinleyebilirsiniz.

3

4

Konu Kavram, Konu Pekiştirme,
ÖSYM Tarzı ve Hızlı Taramalardan
oluşan toplam
96 TEST, 1252 SORU
başarınıza renk katacak.

Konu özetli, pratik kavram haritaları
ile bilgilerinizi canlı tutabilirsiniz.

5

**ÜNİVERSİTE HAZIRLIK
TARİH
SORU BANKASI**

ISBN

978-625-7532-72-3
29.07 - 1 - 24

Genel Yayın Koordinatörü
Harun DERİN

Yazar

Hüseyin KARA
Murat GÜRSOY

Editör

Nuri SOYUDURU

Dizgi

HIZ VE RENK Dizgi Birimi

İLETİŞİM

HIZ VE RENK YAYINLARI
hizrenk@gmail.com
Ostim Mahallesi 1207. Sokak No:3/C-D
Ostim/Ankara
Tel: 0312 395 13 36

Copyright © Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltıl-
ması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Sunuş

DEĞERLİ ÜNİVERSİTE ADAYLARI,

Üniversiteye giriş sınavları uzun, yorucu ve sabır isteyen bir yolculuktur. HIZ VE RENK YAYINCILIK olarak bu uzun yolculukta sizlerin destekçisi ve rehberi olmayı bir görev bilmekteyiz. Bu anlayışla hazırladığımız soru bankamızla üniversite sınavlarına hazırlık aşamasında başarınızı daha yukarılara taşımak ve istediğiniz üniversitelere sizleri ulaştırabilmek temel hedefimizdir.

HIZ VE RENK soru bankaları konu kavratma, pekiştirme ve ÖSYM soru tiplerine adapte olabilmek anlayışı ile oluşturulmuştur. Ayrıca “Basamaklı Zaman Yönetimi”ne göre kurgulanan testler zaman yönetimi konusunda da sizlere önemli bir kazanım sağlayacaktır. Kitabın sonunda, sorularda kullanılan kavramları içeren bir sözlüğe ve kavram haritalarına yer verilmiştir.

Kitabımızdaki “**MAVİ TESTLER**”, ilgili konunun en üst düzeyde kavranmasını amaçlamaktadır. Her ünitenin başında bulunan bu testleri dikkatle çözmeniz ve bu testlerde kaçırdığınız sorulardan hareketle eksiklerinizi tespit ederek konu tekrarı yapmanız, konuyu daha iyi kavramanızı sağlayacaktır.

“**KIRMIZI TESTLER**”, konunun pekiştirilmesinde ve öğrenilenlerin kalıcı olmasında önemli rol üstlenmektedir. Bu testler sayesinde bilgileriniz daha da sağlamlaşacaktır.

“**TURUNCU TESTLER**”, ÖSYM sorularına uyum sağlamanızda size rehber olacak testlerdir. Üniversite sınav soruları paralelinde, özgün sorulardan oluşan bu testler ile sınav sorularını daha kolay analiz edebilecek ve üniversite sınavlarına gerçek anlamda hazır olacaksınız.

“**HIZLI TARAMA TESTLERİ**”, önceki ünite ve konuları kapsayan sorulardan oluşan testlerdir. Bu testler ünitenin/konunun unutulmasını önlemek amacıyla oluşturulmuş testlerdir. Bu testlerde yanlış cevapladığınız soruların konularını tekrar etmenizi öneririz.

Titiz bir çalışmanın ürünü olan TARİH SORU BANKAMIZ, MEB’in müfredat programıyla ve ÖSYM’nin soru tarzlarıyla bire bir uyumludur. Kitabın hazırlanmasında büyük emekleri geçen yazarlarımız Sayın Hüseyin KARA ve Murat GÜRSOY’a; editörümüz Nuri SOYUDURU’ya; dizgi ve tasarım uzmanımız Raşit SAVAŞ’a teşekkür ederiz.

Başarılarınıza renk ve hız katabilmek dileğiyle...

HIZ VE RENK YAYINLARI

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. ÜNİTE		8. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	6	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	78
Tarih ve Zaman	7	Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453)	79
2. ÜNİTE		9. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	16	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	88
İnsanlığın İlk Dönemleri	17	Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler	89
3. ÜNİTE		10. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	26	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	94
Orta Çağ'da Dünya	27	Beylikten Devlete Osmanlı Medeniyeti	95
4. ÜNİTE		11. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	36	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	100
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası	37	Dünya Gücü Osmanlı (1453-1595)	101
5. ÜNİTE		12. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	46	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	110
İslam Medeniyetinin Doğuşu	47	Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı	111
6. ÜNİTE		13. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	56	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	116
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri	57	Klasik Çağda Osmanlı Toplum Düzeni	117
7. ÜNİTE		14. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	66	Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	122
Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi	67	Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti (1595-1774)	123
HIZLI TARAMA TESTİ 1	75		

	Sayfa
15. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	132
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	133
16. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	142
Devrimler Çağında Değişen Devlet - Toplum İlişkileri.....	143
17. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	152
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774 - 1914).....	153
18. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	162
XIX ve XX. Yüzyılda Değişen Sosyo - Ekonomik Hayat	163
HIZLI TARAMA TESTİ 2	167
19. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	170
XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya ...	171
20. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	180
Millî Mücadele'ye Hazırlık Dönemi	181
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	191
Millî Mücadele Dönemi	193

	Sayfa
21. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	202
Atatürkçülük ve Türk İnkılabı	203
HIZLI TARAMA TESTİ 3	211
22. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	214
İki Savaş Arası Dönemde Türkiye ve Dünya.....	215
23. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	224
II. Dünya Savaşı Sürecinde Türkiye ve Dünya	225
24. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	230
II. Dünya Savaşı Sonrasında Türkiye ve Dünya (Soğuk Savaş Dönemi).....	231
25. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	236
Toplumsal Devrim Çağında Dünya ve Türkiye (Yumuşama Dönemi).....	237
26. ÜNİTE	
Konu Kavram Haritaları ve Ünite Özeti	242
XXI. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya (Küreselleşen Dünya)	243
HIZLI TARAMA TESTİ 4	247
HIZLI TARAMA TESTİ 5	249
CEVAP ANAHTARI	251

1. BÖLÜM

TARİH VE ZAMAN

BU ÜNİTEDE NELER VAR?

- Bir araştırma alanı ve bilim dalı olarak tarihin kapsamı, metodu ve diğer bilim dallarıyla ilişkisi
- Tarih öğrenmenin amaç ve yararları
- Zamanı anlama ve anlamlandırmaya yönelik farklı yaklaşımlar
- Takvim bilgisi ve yüzyıl hesaplamaları

Öğreneceğimiz Kavramlar

• Objektiflik	• Anakronizm
• Tarihî Olay	• Takvim
• Millî Kültür	• Artık Yıl
• Tenkit	• Milat
• Arkeoloji	

Tarihin Tanımı ve Konusu

Tanımı: İnsan topluluklarının geçmişteki faaliyetlerini ve birbiriyle olan ilişkilerini **yer** ve **zaman** belirterek, **neden-sonuç** ilişkisi içerisinde, **belgelere** dayalı olarak, **objektif** (tarafsız-nesnel) bir şekilde inceleyen **sosyal** bir bilimdir.

Konusu: Zaman içerisinde yeryüzündeki insan faaliyetleri, değişimleri ve insan eylemleri sonucunda ortaya çıkan eserlerdir. İnsan faaliyetleri, olaylar ve olgular şeklinde ortaya çıkmıştır. Olay, kısa süreli; olgu, uzun süreli gelişmelerdir.

Tarihin Yöntemi

Her bilimin kendine özgü bir yöntemi vardır. Fen bilimlerinin yöntemi deney ve gözlemdir. Sosyal bir bilim olan tarih ise bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için yöntem olarak **kaynakları** (belgeleri) kullanır. Bilimsel araştırma yapmak isteyen tarihçi; **tarama** (kaynakları araştırma), **tasnif** (kaynakları sınıflandırma), **tahlil** (kaynakları inceleme), **tenkit** (kaynakları eleştirme ve doğru kaynakları belirleme) ve **terkib** (sentez, araştırmayı ortaya koyma) metodlarını kullanır.

Tarihe Yardımcı Bilim Dalları

Arkeoloji :	Su ve toprak altındaki eserleri inceler.	Nümizmatik (Meskûkât) :	Eski madenî paraları inceler.
Antropoloji :	İnsan ırklarını inceler.	Epigrafi :	Tarihî anıtlar, kitabeler ve mezar taşları üzerindeki yazıları inceler.
Coğrafya :	Yeryüzündeki coğrafi olayların insan faaliyetlerine etkisini ortaya koyar.	Kronoloji :	Takvim ve zaman bilimidir.
Etnografya :	Toplumların kültürlerini inceler.	Diplomasi :	Antlaşma ve vesika gibi belgeleri inceler.
Paleografya :	Eski yazıları ve alfabeleri inceler.	Heraldik :	Armaları inceler.
Filoloji :	Dillerin özelliklerini inceler.	Kimya :	Karbon 14 yöntemiyle tarihî nesnelerin yaşlarını hesaplar.

Tarihte Kaynak Bilgisi

Tarihî bilgiye ulaşmamızı sağlayan malzemelere **kaynak** denir. Kaynaklar, **birinci el kaynaklar** ve **ikinci el kaynaklar** olarak ikiye ayrılır; **sözlü**, **tarihî kalıntılar**, **yazılı**, **görsel** ve **işitsel** kaynaklar olarak sınıflandırılır. Yazılı kaynaklar bizlere daha bilimsel veriler sunar.

Tarihin Sınıflandırılması

Tarih çok geniş bir alana sahiptir. Bundan dolayı tarihçiler olayları **zamana** (kronolojik) , **mekâna** (coğrafya) ve **konuya** (insan faaliyetleri) göre sınıflandırır.

Tarih Öğrenmenin Faydaları ve Anakronizm

Tarihin Faydaları: Atalarımızı tanımamızı, geçmişimizden ders çıkarmamızı, geleceğimize yön vermemizi, millî ve manevi değerlerimizi öğrenmemizi, eleştiri yapmamızı sağlar.

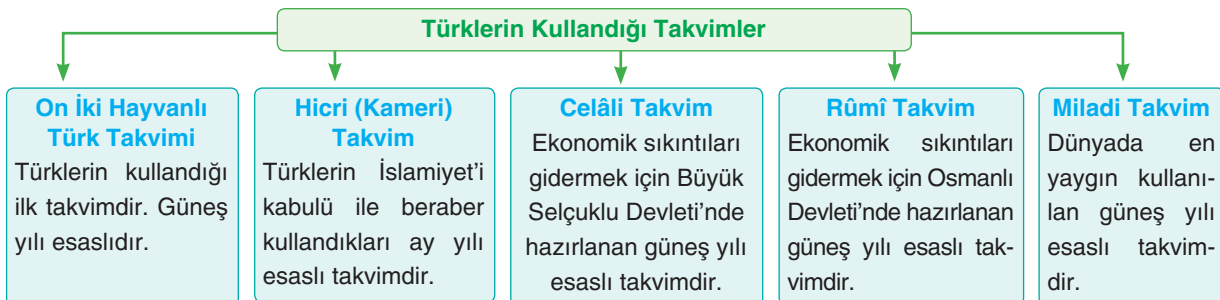
Anakronizm: Bir olgunun tarihi ve dönemi hakkındaki yanlışlığı ifade eder.

Tarihin Dönemlendirilmesi

Tarihin çok geniş bir alana sahip olması nedeniyle tarihçiler binlerce yıllık geçmişin araştırılmasını ve öğrenilmesini kolaylaştırmak amacıyla tarihi dönemlendirmiş, çağlara ve yüzyıllara ayırmışlardır. Tarihi ilk kez dönemlendiren Hristiyan teologlardır.

Zaman ve Takvim

İnsanlar, hayatlarını planlamak ve ihtiyaçlarını karşılamak için zamanı çizelgelere ayırmıştır. Bu durum takvimleri oluşturmuştur. **Güneş yılı esaslı** (ilk kez Mısırlılar) ve **ay yılı esaslı** (ilk kez Sümerler) olarak takvimler hazırlanmıştır.

Hızlı Bilgi: Halil İnalcık, "Tarihçilerin kutbu" olarak adlandırılmıştır.

1. Tarih öğretmeni sınıfta öğrencilerine “tarihin bilimsel tanımında yer alan öğeler nelerdir?” sorusunu yöneltmiştir.

Tarih öğretmenin sorusuna, öğrencilerin verdiği cevaplar arasında aşağıdakilerden hangisinin yer alabileceği söylenemez?

- A) Yer ve zaman B) Neden ve sonuç
C) Objektiflik D) Tarama
E) Belgeler

2.

Tarih; geçmişten bize ulaşan, günümüzde ortaya çıkan tenkitçi ve yorumcu bir anlayışla incelenen kalıntılardır.

Amerikalı tarihçi Turner’in söylediği bu söz tarihin;

- I. varsayıcılık,
II. bilimsellik,
III. kanıtlanabilirlik

özelliklerinden hangilerine sahip olduğunun göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. Eserlerini oluştururken yararlandığı kaynakları olduğu gibi değil esaslı bir eleştiriye tabi tutarak almış ve “Tarihçilerin Kutbu”olarak adlandırılmıştır.

Bilgileri verilen ünlü Türk tarihçisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İlber Ortaylı
B) Halil İnalcık
C) Fuat Köprülü
D) Zeki Velidi Togan
E) Mübahat Solmaz Kütükoğlu

4. Tarih bilimi çok geniş bir alana sahiptir. Bundan dolayı tarihî konuların öğretiminde ve araştırılmasında kolaylık sağlamak için siyasi, ekonomik, askerî ve dinî olarak tarihin sınıflandırılması yapılmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi metinde sözü edilen sınıflandırılma türleriyle doğrudan ilişkilendirilemez?

- A) Cumhuriyet’in İlanı
B) Malazgirt Savaşı
C) İslamiyet’in doğuşu
D) Sanayi Devrimi
E) Balkanlardaki Osmanlı eserleri

5. İnsanlar başlarından geçen olayları ve edindiği tecrübeleri nesilden nesillere aktararak geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir köprü kurmuşlardır. Tarih bu köprüyü inşa ederek geçmişin ışığında bugünün ve yarının aydınlatılmasını, etrafındaki değişimleri anlamamızı sağlar. Böylelikle geçmişteki hatalarından ders çıkaran toplumlar, gelecekle ilgili doğru planlama ve analizler yaparak daha iyi bir yaşam düzeyine ulaşırlar.

Bu bilgilere göre tarih bilimi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Yaşanan olaylar gelecekle ilgili karar vermede etkilidir.
B) Tarihî süreçte meydana gelen değişimleri tanımamızı sağlar.
C) Geçmişle gelecek arasındaki bağı tarih kurar.
D) Bilimde yaşanan gelişmeler, tarih bilimine olan ihtiyacı azaltır.
E) Tarih öğrenmek gereklidir.

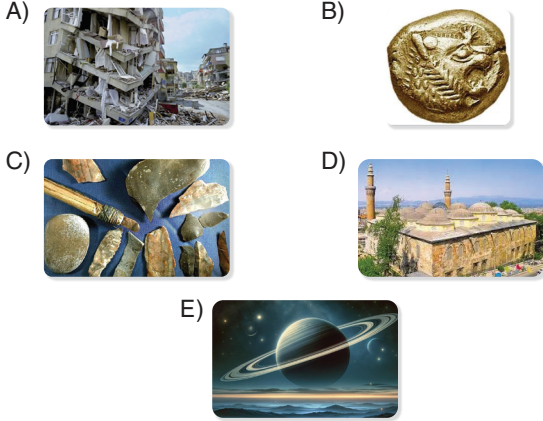
6. Aşağıdakilerden hangisinin tarihe kaynaklık edebilecek yazılı belgelerden biri olduğu söylenemez?

- A) Hitit anaları B) Kadeş Antlaşması
C) Sümer tabletleri D) Fermanlar
E) Frig tapatesleri

7. **Tarihin konusu;** zaman içerisinde yeryüzündeki insan faaliyetleri, değişimleri ve insan eylemleri sonucunda ortaya çıkan eserlerdir.

Bu bilgilere göre aşağıda verilen görsellerden hangisinin tarihin konusu içerisinde yer aldığı söylenemez?

8. Tarih araştırmalarında kullanılan kaynaklar; yazılı, sözlü, yazısız, sesli ve görüntülü olarak sınıflandırılır.

Aşağıdakilerden hangisi bilgileri verilen sınıflandırmalardan, yazılı ve görsel sınıflandırmaya örnek gösterilebilir?

- A) Taş baltalar ve mağara resimleri
B) Mezar taşları ve çömlekler
C) Antlaşmalar ve fotoğraflar
D) Video kayıtları ve fosiller
E) Kara saban ve kılıçlar

9. Tarih araştırmalarında, sınıflandırılan verilerin kaynak açısından yeterli olup olmadığının kontrol edilmesidir.

Tanımı verilen bilimsel araştırma yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaynak arama
B) Sınıflandırma
C) Çözümleme
D) Eleştiri
E) Sentez

10. Tarih öğretmeni dersinde “Tarihî araştırmalarda, yaşanan olayların üzerinden belli bir süre geçmelidir.” ifadesini kullanmıştır.

Buna göre tarihî araştırmalarda;

- I. nesnellik,
II. ispatlanabilirlik,
III. öznellik

özelliklerinden hangilerine dikkat edilmesi gerektiği savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi ve tarihî olaylar arasındaki bağı kurmamızı sağlar.

Bilgileri verilen tarihe yardımcı bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sigilografi
B) Meskûkât
C) Heraldik
D) Arkeometri
E) Kronoloji

12. Tarih araştırmalarında kullanılan ikinci el kaynaklar, olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserlerdir.

Aşağıdaki görsellerden hangisi bilgileri verilen kaynaklara örnek olarak gösterilebilir?

1. Yeni araştırmalar yapıldıkça tarihî bilgilerin gerçekliği sorgulanabilir, hatta tarihî bilgilerin yerine yenileri gelebilir.

Buna göre tarihî bilgilerin;

- I. değişebilirlik,
- II. gözlemlenebilirlik,
- III. durağanlık,
- IV. dinamiklik

özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I ve IV E) I, II ve IV

2. Madenî paraları inceleyerek tarihe yardımcı olan nümizmatikğin, aşağıdakilerden hangisi hakkında bilgi verebileceği söylenemez?

- A) Hükümdarların saltanat süresi
- B) Devletlerin ekonomik güçleri
- C) Kullanılan sanat biçimleri
- D) Yönetim biçimi
- E) Diplomatik ilişkiler

3.

Görseli verilen belgeyi inceleyerek tarihe yardımcı olan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkeoloji B) Antropoloji C) Sigilografi
D) Arkeometri E) Toponomi

4. Seda hazırladığı performans ödevinde tarihe yardımcı bilim dallarıyla ilgili şu açıklamaları yazmıştır:

- Fermanları inceler.
- Yazıtları inceler.
- Din ve tanrı olgusunu inceler.
- Adların kökenleri ve anlamlarını inceler.

Seda'nın açıklamalarını yazdığı bilim dalları aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralama ile verilmiştir?

- A) Paleografya – onomastik – teoloji – epigrafya
B) Onomastik – epigrafya – paleografya – teoloji
C) Paleografya – epigrafya – teoloji – onomastik
D) Teoloji – epigrafya – onomastik – paleografya
E) Epigrafya – paleografya – teoloji – onomastik

5. Tarihçinin yaşadığı dönemin değerlendirme ölçütleri, incelenen tarihî dönemden çok farklıdır. Örneğin, "Coğrafi Keşifleri iyi değerlendiremeyen Osmanlılar büyük bir fırsatı kaçırmıştır." iddiasını zamanın koşulları içinde incelemek yerine bugünkü teknolojik gelişmeler bağlamında tartışmak konuyu yanlış yönleriyle değerlendirmemize ve tarihî yanılığa düşmemize sebep olabilir.

Bilgileri verilen tarihî kavram aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Modernizm B) Fiskalizm C) Realizm
D) Anakronizm E) Sekülerizm

H
I
Z
R
E
N
K

6. Bir toplumda takvimin kullanılması;

- I. kronoloji,
- II. astronomi,
- III. arkeometri

bilim dallarından hangilerinin geliştiğinin göstergesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

7. Sümerler, Babiller, Mısırlılar, Yunanlar, İbraniler, Romalılar, Aztekler, Mayalar, Çinliler, Hintler, Tibetliler, Türkler ve Araplar gibi farklı millet ve topluluklar değişik takvimler meydana getirmişlerdir.

Bu bilgiye göre takvimlerle ilgili;

- I. insanlığın ortak mirası olması,
- II. evrensel bir boyuta ulaşması,
- III. önemli olayların takvimlere başlangıç kabul edilmesi

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8. Büyük Selçuklu Devleti'nde Sultan Melikşah, zamandan kaynaklanan ekonomik sorunları gidermek için Celâli takvimi hazırlatmıştır.

Büyük Selçuklu Devleti'nin yanında aşağıdaki devletlerden hangisi bilgileri verilen takvimi kullanmıştır?

- A) Beni Ahmer Devleti B) Babür Devleti
C) Karamanoğulları D) Osmanlı Devleti
E) Anadolu Selçuklu Devleti

9. Türklerin kullandığı ilk takvimdir ve güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir. Hangi tarihten itibaren kullanıldığı bilinmemekle birlikte bu takvim Kök Türkler ve Uygurlar tarafından kullanılmıştır.

Bilgileri verilen takvim aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Hicri Takvim B) Rûmî Takvim
C) Maya Takvimi D) Gregoryen Takvimi
E) On İki Hayvanlı Türk Takvimi

10. Aşağıda verilen tarihlerden hangisi, günümüze en uzak olan tarihi ifade eder?

- A) MS 87 B) MÖ 1453 C) MS 1923
D) MÖ 1280 E) MS 1299

11. Osmanlı Devleti'nde mali işlerin düzenlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Güneş yılı esasına dayanan bu takvimde bir yıl 365 gün 6 saattir. 1839'dan itibaren mart ayı, mali yıl-başı olarak kabul edilmiştir. Miladi takvimle arasında 584 yıllık fark vardır.

Bilgileri verilen takvim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rûmî Takvim B) Aztek Takvimi
C) Maya Takvimi D) Celâli Takvim
E) On İki Hayvanlı Türk Takvimi

12. I. Hicri Takvim
II. On İki Hayvanlı Takvim
III. Miladi Takvim
IV. Aztek Takvimi

Yukarıdakilerden hangilerinin, Türklerin yabancı ülkelerle olan ilişkilerini ve uyumunu kolaylaştırmak amacıyla yürürlüğe konan takvimlerden biri olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) I, II ve III

13. Aşağıdaki verilen olaylardan hangisinin tarihi, diğerlerine göre daha kesin ve belirgindir?

- A) Cumhuriyet XX. yüzyılın ilk yarısında ilan edilmiştir.
B) Ankara Savaşı XV. yüzyılda meydana gelmiştir.
C) Mustafa Kemal 19 Mayıs'ta Samsun'a çıkmıştır.
D) İstanbul'un Fethi XV. yüzyılın ikinci yarısında gerçekleşmiştir.
E) Mete Han MÖ III. yüzyılın son çeyreğinde tahta çıkmıştır.

1. İnsanoğlunun geçmişten bugüne kadar var olan yaşam macerası düşünüldüğünde şu an elde ettiği gelişmişlik düzeyi bir tecrübe birikiminin toplamıdır. Geçmiş bilincine sahip olan insan gelecek bilincine de sahiptir. Sahip olduğu bu tecrübeleri de geçmişten edinir ve bunu gelecek nesillere aktarmak için çaba sarf eder. Bunun için de tarih bilimine ihtiyaç duyar.

Buna göre aşağıda verilen bilim insanlarının görüş ve düşüncelerinden hangisinin parçadaki bilgiyle paralel bir içeriğe sahip olduğu söylenemez?

- A) **Lucien Febvre:** Tarih, geçmiş ve bugünün incelenmesidir.
- B) **Edward H. Carr:** Tarih, tarihçi ile olgular arasında kesintisiz karşılıklı bir etkileşim sürecidir.
- C) **Herodotos:** Tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.
- D) **Halil İnalıcık:** Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.
- E) **Sokrates:** Sorgulanmayan yaşam, yaşanmaya değer değildir.

2. “Kamer, ay, zaman” anlamlarına gelen Arapça “verreha” fiilinden türemiştir. Yani “ay”ın tarihi demektir. Türkçeye ve Doğu dillerine de bu anlamı ile geçmiştir. Batı dillerindeki karşılığı ise “İstoria, İstorien” sözcüğünden gelir. Bil-dirme, haber yolu ile bilgi edinme anlamlarına gelir.

Parçada açıklaması verilen terim aşağıdakilerin hangisinde doğru ifade edilmiştir?

- A) Tarih B) Takvim C) Belge
- D) Bilim E) Yazı

3. Tarihî olaylar incelenirken yazılı ve yazısız kaynaklardan yararlanılır.

Aşağıdakilerden hangisinin yazılı kaynaklar arasında olduğu söylenemez?

- A) Ferman B) Sikke C) Kurgan
- D) Mühür E) Kitabe

4. İnsanoğlunun tarih boyunca meydana getirdiği faaliyetler, değişimler ve eserler; tarih biliminin siyasi, askerî, toplumsal, kültürel ve dinî kapsamı içerisine dâhildir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Saltanatın kaldırılması – Siyasi
- B) Pasinler Savaşı – Askerî
- C) Kavimler Göçü – Toplumsal
- D) Alfabenin icadı – Kültürel
- E) 1848 İhtilali – Dinî

5. I. Terkip
II. Tahlil
III. Kaynak Tarama
IV. Tasnif
V. Tenkit

Bir tarih araştırması yapılırken yukarıdaki yöntemler hangi sıralama ile kullanılırsa doğru bir yol izlendiği söylenebilir?

- A) I-II-III-IV-V B) II-IV-V-I-III
- C) V-IV-III-II-I D) III-IV-II-V-I
- E) III-IV-I-V-II

6. En kısa ifadesiyle “tarih yanılgısı” anlamına gelen anakronizm; “değişik çağları birbirine karıştırma ya da bir olayın zamanı ile ilgili yanlışla” olarak da ifade edilebilir.

Bu bilgiye göre Osmanlı Tarihi hakkında verilen örneklerden hangisi “anakronizm”e örnek olarak gösterilebilir?

- A) II. Mehmet İstanbul’u fethetmek için Edirne’de toplanarak Edirne’ye yürüdü.
- B) I. Süleyman’ın çıkardığı kanunları matbaa ile çoğalttırıp eyaletlere göndermesi adalete verdiği önemi göstermektedir.
- C) I. Murat’ın I. Kosova Savaşı’nda top teknolojisini kullanması kazanılan zafere etki etmiştir.
- D) Çiçek aşısı uygulaması ile Lale Devri’nde bu hastalığa yakalananlar Osmanlı topraklarında tedavi edilebilmiştir.
- E) XVII. yüzyılda halktan alınan vergilerin ağırlaştırılması Celâli isyanlarına neden olmuştur.

7.

Selim'in aile kabristanına yaptığı ziyaret esnasında gözü bir mezar taşına takılır. Taşta yazan rakamların kişinin doğum ve ölüm tarihleri olduğunu öğrenince oldukça şaşırır. Selim bu durumun nedenini aile üyelerine sorarak öğrenmeye çalışır. Aile üyelerinin verdiği cevaplar şu şekildedir:

Babaaanne: Eski insanların uzun yaşadığını söylerlerdi yavrum.

Dede: Kişinin doğum tarihi Osmanlı Devleti'nde kullanılan ay yılına dayalı hicri takvime göre yazılmış torunum.

Baba: Tarihlerdeki farklılık Celâli ve Rûmî takvimler arasındaki zaman farkına dayanır evlat.

Anne: Kişinin doğum tarihi Osmanlı zamanındaki Rûmî, ölüm tarihi Türkiye Cumhuriyeti'nde kullanılan miladi takvime göre yazılmış oğlum.

Abla: Kişinin doğumu hicri, ölümü ise Rûmî takvime göre yazılmış kardeşim.

Selim'in hangi aile üyesinden aldığı cevabın doğru olduğu söylenebilir?

- A) Babaaanne B) Dede C) Anne
D) Baba E) Abla

8. Ünlü tarihçi Halil İnalcık 1949'da İngiltere'de, British Museum'da Türkçe yazmalar üzerine çalışmış ve Osmanlı Tarihi'ne ait kayıtları toplamıştır. Türkiye'ye döndükten sonra Bursa Şerhiye Sicillerini incelemeye başlayan İnalcık, sicillerin sosyal ve hukuk tarihinin en zengin kaynağı olduğunu keşfetmiştir.

İnalcık'ın Bursa Şerhiye Sicillerine ait incelemeleri esnasında tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden kesinlikle faydalandığı söylenebilir?

- A) Arkeoloji B) Paleografya C) Epigrafya
D) Nümizmatik E) Etnografya

9.

Yukarıda verilen görsellerden hangisiyle ilgili inceleme yapan bir tarihçi, araştırmasını tarih öncesi dönemlere ilişkin bir bölgede yürütmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Tarih, bir bilim dalı olarak inceleme ve araştırma yaparken farklı bilim dallarından da yararlanır.

Arkeolojik kazı sonucu bulunan tarih öncesi döneme ait bir belgeyi incelerken tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden kesinlikle yararlanamaz?

- A) Diplomatik B) Etnografya
C) Antropoloji D) Coğrafya
E) Kronoloji

11. Arkeolojik bir kazı sonucunda ele geçirilen tarihî kalıntının yaşının hesaplanmasında aşağıdaki bilim dallarının hangisinden yararlanılabilir?

- A) Etnografya B) Kimya
C) Paleografya D) Epigrafya
E) Sigilografya

1. Aşağıdakilerden hangisinin tarihî olayların özelliklerini yansıtan doğru bir bilgi olduğu söylenemez?

- A) Olaylar değişmese de yorumlar değişebilir.
- B) Olaylar belirli yer ve zamanda meydana gelmiştir.
- C) Olaylar sadece yazılı belgelere dayalı olarak incelen-
diğinde doğru kabul edilebilir.
- D) Tarihî olayların maddi ve manevi nedenleri vardır.
- E) Tarihî olayları yazan objektif davranmalıdır.

2. İrmak Öğretmen derste öğrencilerine “Tarihî olaylar nasıl incelenmelidir?” sorusunu yöneltmiş ve öğrencilerinden şu cevapları almıştır:

- **Nisa:** Tarafsız incelenmelidir.
- **Emir:** Tek bir kaynağa bağlı kalınmamalıdır.
- **Kerem:** Olayın üzerinden belli bir süre geçmeli, olayı meydana getiren kişinin olayla ilgisi kalmamalıdır.
- **Deren:** Her olay araştırıldığı günün koşullarına göre değerlendirilmelidir.
- **Merve:** Olayın geçtiği yerde inceleme yapılmalıdır.

Buna göre hangi öğrencinin verdiği cevabın yanlış olduğu söylenebilir?

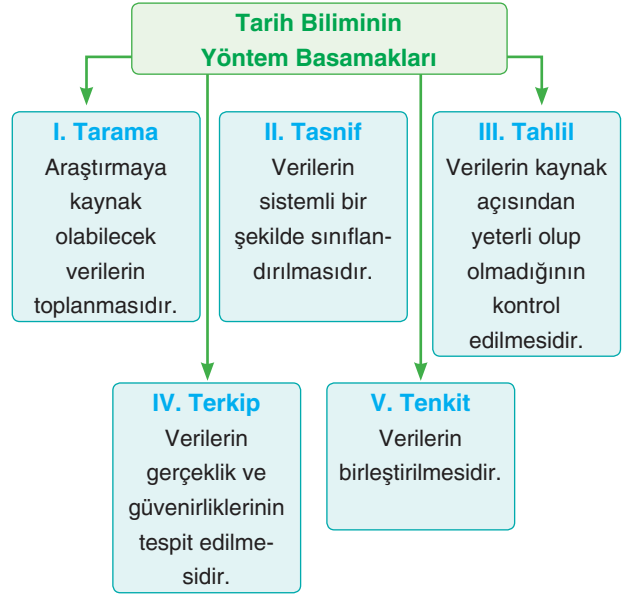
- A) Nisa
- B) Emir
- C) Kerem
- D) Deren
- E) Merve

3. Tarih kendi içerisinde zamana, mekâna ve konuya göre sınıflandırılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi zamana göre sınıflandırmaya girer?

- A) Anadolu Tarihi
- B) Osmanlı Kültür Tarihi
- C) Orta Çağ Tarihi
- D) Uygarlık Tarihi
- E) Orta Asya Türk Tarihi

4.

Tabloda yer alan tarih biliminin yöntem basamaklarının doğru olabilmesi için hangi aşamalara ait bilgilerin yer değiştirmesi gerekmektedir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve V
- D) IV ve V
- E) II ve V

5. I. Hicri
II. Miladi
III. Rûmî
IV. Celâli
V. On İki Hayvanlı

Türk devletlerinin kullandığı bu takvimlerin kronolojik olarak kullanım sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) V-I-IV-III-II
- B) V-III-I-IV-II
- C) I-V-III-II-IV
- D) I-III-II-V-IV
- E) IV-III-I-V-II

6. Tarihsel süreçte Türk devletlerinin farklı takvimler kullandıkları bilinmektedir.

Bu takvimlerden hangilerinin daha çok mali konularda kolaylık sağlama amacıyla kullanıldığı söylenebilir?

- A) Hicri – Miladi
B) Celâli – Hicri
C) Celâli – Rûmî
D) Rûmî – Hicri
E) Rûmî – On İki Hayvanlı

7. I. İlk Türk devletleri – 12 Hayvanlı takvim
II. Hz. Ömer Dönemi – Hicri takvim
III. Osmanlı Devleti – Celâli takvim
IV. Büyük Selçuklular – Rûmî takvim
V. Türkiye Devleti – Miladi takvim

Yukarıda verilen eşleştirmelerde hangi takvimler yer değiştirilirse, doğru bir eşleşme sağlanmış olur?

- A) II ve IV
B) I ve III
C) I ve II
D) III ve IV
E) IV ve V

8. Tarihe yardımcı olan aşağıdaki belgelerden hangisi yazılı eser niteliği taşıyan kaynaklar arasında gösterilemez?

- A) Sultan II. Mahmut'un tuğrası
B) Yunan öyküleri mitoslar
C) Ataması yapılan kişilere verilen beratlar
D) Hitit krallarının tanrıları için tutturduğu yıllıklar
E) Evliya Çelebi tarafından kaleme alınan "Seyahatname" adlı eser

9. Yüzyıl hesaplamalarında verilen tarih bir ve iki basamaklı sayıdan oluşuyor ise I. yüzyıldır. Üç basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise yüzler basamağına bir eklenir. Dört basamaklı sayıdan oluşan bir tarih ise binler ve yüzler basamağındaki sayılar, iki basamaklı kabul edilir ve bu sayıya bir eklenir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki örneklerden hangisinin doğru olduğu söylenebilir?

- A) MÖ 375 = MÖ III. yüzyıl
B) 1071 = X. yüzyıl
C) 209 = II. yüzyıl
D) 15 = I. yüzyıl
E) MÖ 1280 = MÖ XI. yüzyıl

H
I
Z
R
E
N
K

AYT - 2018

10. Tarih araştırmalarında yazılı kaynakların doğruluk derecesinin ve güvenilirliğinin araştırıldığı aşama aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarama
B) Tasnif
C) Tahlil
D) Tenkit
E) Terkip

AYT - 2021

11. Anadolu'daki Neolitik Dönem köy yerleşkelerinden olan Diyarbakır Çayönü ile ilgili araştırma yapan bir bilim insanı, aşağıdaki tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden yararlanabilir?

- A) Antropoloji
B) Nümizmatik
C) Paleografya
D) Epigrafi
E) Diplomatik

AYT - 2023

12. Tarih araştırmalarında kullanılan kaynaklardan, olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntular "birinci el kaynak"; o döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserler ise "ikinci el kaynak" olarak nitelendirilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi birinci el kaynak olarak nitelendirilemez?

- A) Kadeş Antlaşması metninin yer aldığı tablet
B) Roma İmparatorluğu Dönemi'ne ait altın sikke
C) II. Abdülhamit Dönemi'nde çekilen İstanbul fotoğrafları
D) Balkan savaşlarına katılmış olan bir askerin günlüğü
E) Tanzimat Dönemi üzerine yazılmış olan makale

2. BÖLÜM

İNSANLIĞIN İLK DÖNEMLERİ

BU ÜNİTEDE NELER VAR?

- Yazının icadından önceki dönemlerde yaşayan insanların hayatı
- Yazının icadının insanlık tarihinde meydana getirdiği değişim
- İlk Çağ'da belli başlı medeniyet havzaları
- İlk Çağ'da coğrafya ve iklimin, insanların hayat ve geçim tarzlarına etkileri
- İlk Çağ'da siyasi gücün kaynakları ve siyasi yönetim biçimleri
- İlk Çağ'da hukuk sistemleri

Öğreneceğimiz Kavramlar

• Paleolitik	• Tablet	• Şamran
• Klan	• Hiyeroglif	• Ensi
• Mikrolit	• Rahip Kral	• Ziggurat
• Megaron	• Meşruiyet	• Karum
• Kalkolitik	• Tiranlık	• Kolonicilik

Yazının İcadından Önce İnsan

Tarihçiler geçmiş, yazının icadını baz alarak tarih öncesi dönemler ve tarihî dönemler diye ikiye ayırmışlardır.

Tarih Öncesi Dönemler

Taş Dönemleri: Eski Taş (Paleolitik) Dönemi, Orta Taş (Mezolitik) Dönemi ve Yeni Taş (Neolitik) Dönemi' dir.

Maden Dönemleri: Bakır Dönemi, Tunç (Bronz) Dönemi ve Demir Dönemi'dir.

Hızlı Bilgi: Türkiye'de ilk yerleşim yeri İstanbul'daki Yarımburgaz Mağarası'dır.

İlk Yerleşmeler

Anadolu'da yazının icadından önceki zamanlarda en önemli yerleşmeler Göbeklitepe (ilk tapınak yapısı) , Çayönü (Avrupa ve Türkiye'deki ilk üretim merkezi) ve Çatalhöyük'te (ilk kent yerleşkesi) ortaya çıkmıştır.

Sözlü ve Yazılı Kültür

İnsanlar, toplumsal hafızalarını gelecek kuşaklara aktararak sözlü kültürü oluşturmuştur. Efsaneler, mitler ve destanlar sözlü kültürün başlıca örnekleridir. Sümerler, çivi yazısını; Eski Mısır medeniyeti ise hiyeroglif yazısını bulmuşlardır.

İlk Çağ'da Belli Başlı Medeniyet Havzaları

Çin Medeniyeti	Hint Medeniyeti	İran Medeniyeti	Anadolu Medeniyetleri
İpekçilik (dokuma) ve porselen yapımında ileri gitmişlerdir. Kâğıt, matbaa, barut, pusula ve mürekkebi ilk defa kullanmışlardır. Türk akınlarını önlemek için tarihî Çin Seddi'ni yapmışlardır.	Ariler, kast sistemini kurmuşlardır. Kast sistemi, millet olma bilincini engellemiştir. Ayrıca Hindistan'ı racalık denen prensliklere bölmüşlerdir.	Persler Anadolu'ya hâkim olmuş, ülkelerini satraplıklara bölüp yönetmişlerdir. Ateşi kutsal kabul etmişler, ateşgede denen tapınaklar yapmışlardır.	Uygurlıkların beşiği olarak anılan Anadolu'daki İlk Çağ'ın en önemli uygarlıkları; Hititler, İyonlar, Frigyalılar, Urartular ve Lidyalılardır.
Mezopotamya Medeniyetleri	Doğu Akdeniz Medeniyetleri	Mısır Medeniyetleri	Ege Yunan Medeniyetleri
Mezopotamya; Fırat ve Dicle nehirleri arasındaki verimli topraklardır. Buradaki medeniyetler; Sümerler, Akadlar, Elamlar, Babiller ve Asurlardır.	İbraniler: İlk kez tek tanrılı semavi bir dine inanmışlardır. Fenikeliler: Koloncilik faaliyetlerini başlatmışlardır.	Güneş yılı esaslı takvimi, hiyeroglif yazıyı, tıp ve eczacılığı, piramit mimarisini geliştirmişlerdir.	Girit, Miken ve Yunan medeniyetleridir. Yunan medeniyetinde Atina Meclisi, demokrasinin ilk örneğidir.

İnsan ve Çevre

Yerleşik yaşama geçişin yaşandığı ilk yerler, Anadolu'nun güneydoğusu ve Mezopotamya'da yer alan "Bereketli Hilal" topraklarıdır.

İlk Çağ'da Göçler

- **Ege Göçleri:** Bu göçler sonucunda Anadolu'da Hitit Devleti yıkılırken, İyon ve Frig devletleri kurulmuştur.
- **İç Asya Göçleri:** Türkler, Orta Asya'dan çıkarak Çin, Hindistan, Ön Asya, Kuzey Afrika ve Avrupa'ya doğru yer değiştirmişlerdir.
- Babil ve Romalılar, Yahudileri; Yahudiler de ilk Hristiyanları dinî baskı yaparak göç ettirmiştir.

İlk Çağ'ın Tüccar Toplulukları

- Kara ticaretinde Lidyalılar ve Asurlar Kral Yolu'nu, Soğdlar ve Türkler İpek Yolu'nu kullanmış; deniz ticaretinde Fenikeliler, Yunanlar ve İyonlar gelişmiştir.

Hızlı Bilgi: Tarihte ilk kez koloncilik faaliyetlerini Fenikeliler başlatmıştır.

Devletler Doğuyor

Devletlerin Ortaya Çıkışı ve Siyasi Yönetim Biçimleri: Kabile federasyonları, şehir devletleri ve merkezî krallıklar İlk Çağ'ın siyasi organizasyonlarıdır. Monarşi, tek kişi egemenliği; oligarşi, belli bir zümrenin ülkeyi yönetmesi; teokrasi, dine dayalı yönetim anlayışı; tiranlık, diktatörlük yönetimi ve demokrasi, çoğunluğun karar verdiği yönetim anlayışı belli başlı yönetim şekilleridir.

Siyasi Gücün Kaynakları: İlk Çağ'da kurulan devletler, meşruiyetlerini devam ettirmek için dinî ve maddi kaynaklara (coğrafya, geçim tarzları, ekonomik güç ve ordu) ihtiyaç duymuştur.

Silahlı Güç: Sümerlerde eli silah tutan her erkek asker sayılmış ve savaşa katılmıştır. Pers, Hitit, Mısır devletleri güçlü ordular kurmuşlardır. Roma İmparatorluğu'nda lejyon adı verilen düzenli askerî birlikler kurulmuştur.

İlk Çağ'da Hukuk

Mezopotamya'da Sümerler, Babiller yasalar hazırlamıştır. Hititler Anadolu'da ilk kanunları hazırlamışlardır. İbraniler hukuk sistemlerini dinleri olan Yahudiliğe ve onun kutsal kitabı Tevrat'a dayandırmışlardır.

Hızlı Bilgi: Babiller yasalarında kısas usulünü kullanmışlardır.

1. Emine, insanlığın ilk dönemleriyle ilgili yaptığı araştırmasında "Yazıdan önceki dönemde insanın tabiatla mücadelesini, sosyal ilişkilerini ve inançlarını öğrenmek geçmişten günümüze ulaşan izlerin incelenmesine bağlıdır." çıkarımını yapmıştır.

Emine'nin bu çıkarımına göre aşağıdakilerden hangisinin bahsedilen dönemi niteleyen bir kalıntı olduğu söylenemez?

- A) Mikrolitler
B) Tarım aletleri
C) Buğday saklama kapları
D) Hitit anaları
E) Demir araç-gereçler

2. Verimli topraklarıyla ve yeryüzü şekilleriyle, dünyada yerleşik hayata geçişin yaşandığı ilk yerler; Bereketli Hilal denilen topraklardır.

Bilgileri verilen toprakların sınırları aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Anadolu'nun güneydoğusu ve Mezopotamya
B) Mısır'ın güneyi ve Afrika'nın kuzeybatısı
C) Çin'in kuzeybatısı
D) Hindistan
E) Avrupa'nın güneybatısı

3. İnsanlar yazı öncesinde, Eski Taş Dönemi'nden itibaren ihtiyaçları doğrultusunda araç gereç yapmışlardır.

İnsanların araç gereç yapımında kullandıkları materyallerin sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Toprak – taş – maden
B) Taş – maden – toprak
C) Maden – toprak – taş
D) Taş – toprak – maden
E) Toprak – maden – taş

4. • İnsanlığın en uzun ve karanlık geçen dönemidir.
• İklim, insan hayatında belirleyicidir.
• İnsanlar mağaralarda ve ağaç kovuklarında yaşamlarını sürdürmüş, mağara duvarlarına resimler çizmişlerdir.
• İnsanlar, avcılık ve toplayıcılıkla geçimlerini sağlamış, küçük gruplar halinde göçebe yaşamışlardır.

Bilgileri verilen tarih öncesi dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paleolitik
B) Mezolitik
C) Neolitik
D) Kalkolitik
E) Tunç

5.

Görseli verilen ve dünyada bilinen ilk kent (şehir) yerleşkesi olarak kabul edilen yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Göbeklitepe
B) Çatalhöyük
C) Alacahöyük
D) Çayönü
E) Truva

6. Diyarbakır il sınırları içerisindedir. Anadolu ve Güneydoğu Avrupa'da bulunan en eski neolitik köy yerleşimidir. UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır.

Bilgileri verilen ve yazı öncesi dönemi aydınlatan yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alishar
B) Çatalhöyük
C) Çayönü
D) Yarımburgaz
E) Beldibi

7. Sümerler, Ziggurat denen tapınaklara gelen ürünleri kaydetmek için sembol (piktograf) yazısını MÖ 3200'lerde icat etmiştir.

Bu durum yazının icadında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğunun göstergesidir?

- A) Siyasi olayların B) Ticari gelişmelerin
C) İnsan ihtiyaçlarının D) Dinî faaliyetlerin
E) Otoriter yönetimin

8.

İlk Çağ'da medeniyet havzalarının gösterildiği harita-ya göre aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Medeniyetlerin büyük çoğunluğu Asya kıtasında kurulmuştur.
B) Mısır medeniyetinde kalıcı eserler inşa edilmiştir.
C) Sınırları en geniş olan Orta Asya uygarlığıdır.
D) Çin uygarlığında askerî yapılar görülmektedir.
E) Mezopotamya uygarlığından günümüze birçok eser ulaşamamıştır.

9. Mısır firavunları, kendilerini Tanrı'nın oğlu olarak kabul ettirip ülkede koyu bir mutlakîyet kurmuşlar; zamanla kendilerini "ilah-kral" olarak görmüşlerdir.

Buna göre aşağıdaki yönetim anlayışlarından hangisinin Mısır'da daha ağır bastığı söylenebilir?

- A) Mutlakîyet B) Oligarşi C) Otokrasi
D) Teokrasi E) Meşruti monarşi

10. • Hanedanlıklar şeklinde yönetilmişlerdir.
• İpekçilik ve porselen yapımında ileri gitmişlerdir.
• Kâğıt, matbaa, barut, pusula ve mürekkebi ilk defa kullanarak dünya medeniyetine katkı sağlamışlardır.

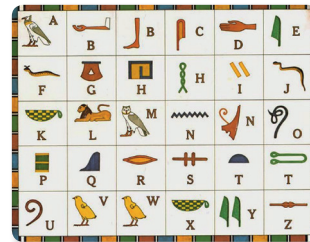
Bilgileri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hindistan B) Orta Asya C) Çin
D) Mezopotamya E) Pers

11. Aşağıdakilerden hangisi İlk Çağ'da Anadolu'da faaliyet gösteren medeniyetlerden biri değildir?

- A) Persler B) Asurlar C) Urartular
D) Lidyalılar E) Babiller

12.

Hiyeroglif Yazı

Kil Tablet

Ateşgöde Tapınağı

Knossos Sarayı

Aşağıdaki İlk Çağ medeniyetlerinden hangisiyle ilgili bir görsele yer verilmemiştir?

- A) Girit B) Pers C) Mısır
D) Lidya E) Sümer

1. Ariler, Asya'nın güneydoğusunda yer alan verimli, zengin kaynaklara sahip, korunaksız bir coğrafyada bulunan Hindistan'ı işgal etmişlerdir. Sonrasında bölgede, "racalık" adı verilen küçük prenslikler oluşturarak kast sistemini kurmuşlardır.

Buna göre aşağıdaki yorumlardan hangisine ulaşamaz?

- A) Hindistan'ın işgale açık bir yer olduğu
B) Arilerin egemenlik güçlerini korumak istedikleri
C) Hindistan'da toplumun bir araya gelmesinin engellenmediği
D) Merkezî bir yönetim kurulduğu
E) Hint toplumunun sınıflara ayrıldığı

2. Piramit yapımı ve mumyalama sanatının Mısırlılarda;

- I. tıp ve eczacılık,
II. ahiret inancı,
III. mimari

unsurlarından hangilerinin gelişmesine imkân sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

3. Sümerler; matematik, geometri ve astronomi alanlarında ileri gitmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi Sümerlerin bu alanlarda yaptığı çalışmalara örnek olarak gösterilemez?

- A) Daireyi 360 dereceye bölme
B) Ay yılı esaslı takvimi kullanma
C) Çarpma ve bölme işlemlerini kolaylaştıran cetveller hazırlama
D) İlk yazılı kanunları hazırlama
E) Bir yılı 30 günden oluşan 12 aya bölme

4. • Sami kökenlidirler.
• Tarihte bilinen ilk imparatorluğu ve düzenli orduyu kurmuşlardır.
• Kral Sargon Dönemi'nde başkentleri Agade şehri olmuştur.
• Gutiler tarafından yıkılmışlardır.

Bilgileri verilen İlk Çağ medeniyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asurlar
B) Babiller
C) Akadlar
D) Hititler
E) Sümerler

5. Asya kökenli bir kavim olan Mezopotamya'ya yerleşen Sümerler, site adı verilen şehir devletleri şeklinde yönetilmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bilgisi verilen site devletlerinden biri değildir?

- A) Ur
B) Sard
C) Lagaş
D) Kiş
E) Eridu

- 6.

Hz. Musa'nın Kızıldeniz'i İkiye Bölmesi

Görseli verilen ve tarihte ilk kez bir semavî dine inanan medeniyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roma İmparatorluğu
B) Urartular
C) Makedon Krallığı
D) İbraniler
E) Persler

7. I. Papirüs,
II. Tapates,
III. Parşömen

Yukarıdaki terimlerden hangilerinin İlk Çağ medeniyetleri tarafından kullanılan kâğıt türlerinden biri olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

8. Anadolu'daki ilk devlet olan Hititler, Kızılırmak yayında Hattuşaş merkezli kurulmuştur. Hitit Devleti, ilk etapta feodal beylikler şeklinde yönetilirken daha sonra feodal beyliklere son veren rahip krallar, ülkeyi merkezden atadıkları valilerle yönetmişlerdir.

Buna göre Hititlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) İlk dönemlerinde siyasi birliğin olmadığına
B) Teokratik bir yönetime sahip olduklarına
C) Kralların merkezî otoriteye önem verdiğine
D) Tarımsal faaliyetler için sulama imkânlarına sahip olduklarına
E) Rahip kralların yetkilerinin sınırsız olduğuna

9. Tapates adı verilen kilimlerle ve çivi kullanmadan yaptıkları mobilyalarla tanınmışlardır. Fibula denen çengelli iğneleri ve megaron tipi evleri yapmışlardır. Fabl adıyla bilinen hayvan hikâyelerini, dünya edebiyatına kazandırmışlardır.

Bilgileri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lidyalılar B) Frigler C) Hititler
D) Mikenler E) Asurlar

10. Deniz aşırı ülkelerde ticaret kolonileri kurarak tarihte koloncilik faaliyetlerini başlatan uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yunanlar B) İyonlar C) Lidyalılar
D) Fenikeliler E) Asurlar

11. İlk Çağ medeniyetlerindeki hukuk kurallarında suçu işleyenin yakınlarının da cezalandırılması gibi uygulamalar görülmüştür.

Bilgileri verilen ceza şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kısas usulü ceza B) Fidyeye usulü ceza
C) Kolektif ceza D) Hapis cezası
E) Sürgün cezası

12. Dor, Eski Yunan ve İyon uygarlıklarında şehir devletleri için kullanılan isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Polis B) Site C) Nom
D) Satraplık E) Eyalet

13. Hukuk alanında Mezopotamya uygarlıklarından etkilenen Hititler, bu uygarlıklardan aldıkları kanunları yeniden yorumlayarak Anadolu'nun ilk kanunlarını yapmışlardır.

Bilgileri verilen kanunlarla ilgili olarak aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılamaz?

- A) Babil yasaları gibi insancıldır.
B) Devlete isyan, tanrılara karşı işlenmiş bir suç olarak görülüp ölümle cezalandırılmıştır.
C) Kısas cezası yerine zararın tazmin edilmesi esasına dayanan fidye cezası uygulanmıştır.
D) Kasten öldürme ile kazara adam öldürme birbirinden ayrılmıştır.
E) Suçun şahsiliği ilkesi benimsenmiştir.

